

והקדוש ברוך הוא לא רצה
בתשפחות באותו הזמן, כמו
ששנינו (שמות יד) ולא קרב זה אל
זה כל הלילה. והוא השתיק
אותה מתוך תשפחות האהבה
שהתחילה.

צא וראה, פלה שעומדת באהבה
לראות בעלה, כשרואה אותו,
מתעוררת אהבה אליו, ומתחילה
לשפח לו. ואם הוא לא רוצה
בתשפחות, משתיקה בשתיקה
מהתעוררות האהבה שהתחילה.
איך שוכף לפה ורצונה?

בין שטבעו כל אותם הסוסים
והמרכבות של פרעה בים, וראו
ישראל כל אותם גבורות ונסים
שעשה להם הקדוש ברוך הוא,
שפחו ישראל בארץ תשפחת
בשכילה. וקבל אותם הקדוש
ברוך הוא, שכתוב (שמות טו) אז
ישיר משה ובני ישראל את
השירה הזאת לה'. אחר כך
כשחזרה הבאר, שפחו ישראל
תשפחת בשכילה, שכתוב אז
ישיר ישראל את השירה הזאת.
כא יהושע ושפח תשפחת
בשכילה. באו דבורה וברק
ושפחו תשפחת בשכילה.

בין שבנה שלמה בי מקדשא, ועלמין הו
פלהו בשיקולא חדא, בדין איהי אתערת
רחימו ותושפחתא עילאה, ואמרת מילין
עילאין אילין דתושפחתא ורחימו לגביה.

בדין איהו, מגו רחימו ותיאובתא דכלה, בעא
לאדפורי לה ההוא שתיקו דעבד לה
למשתק, ולא בעא בתושפחתא, פתח ואמר,
לסטתי ברכבי פרעה, כד אינון סוסון ורתיכין
דפרעה הו אתיין ורדפין אבתריהון דישראל,
דמיתין רעיתי, אשתיקית לך באשתוקא.
דמיתין: כמא דאתמר, (ויקרא י א) וידם אהרן.
(יהושע י ב) שמש בגבעון דום.

וקודשא בריך הוא לא בעי בתושפחתא בההוא
זמנא, כמא דתנינן דכתיב (שם יד כ) ולא
קרב זה אל זה כל הלילה. ואיהו אשתיק לה
מגו תושפחתא דרחימו דשריאת.

פוק חזי, פלה דקיימא ברחימו למחמי
לבעלה, כד חמאת ליה, אתערת רחימו
לגביה, ושריאת לשפחא לגביה. ואי איהו לא
בעי בתושפחתא, משתקה בשתיקו
מאתערותא דרחימו דשריאת. איך שכיף לפה
ורעותה.

בין דטבעי כל אינון סוסון ורתיכין דפרעה
בימא, ורחמו ישראל כל אינון גבוראן
וניסין דעבד לון קודשא בריך הוא, שפחו
ישראל בארעא תושפחתא בגינה, וקביל לון
קודשא בריך הוא, דכתיב, (שם טו א) אז ישיר
משה ובני (דף פ"ט ע"א) ישראל את השירה הזאת
ליי'. לבתר כד אהדר בירא, שפחו ישראל
תושפחתא בגינה. דכתיב, אז ישיר ישראל את
השירה הזאת. אתא יהושע ושפח תושפחתא
בגינה. אתו דבורה וברק ושפחו תושפחתא
בגינה.

בין דבנה שלמה בי מקדשא, ועלמין הו
פלהו בשיקולא חדא, בדין איהי אתערת
רחימו ותושפחתא עילאה, ואמרת מילין
עילאין אילין דתושפחתא ורחימו לגביה.
בדין איהו, מגו רחימו ותיאובתא דכלה, בעא
לאדפורי לה ההוא שתיקו דעבד לה
למשתק, ולא בעא בתושפחתא, פתח ואמר,
לסטתי ברכבי פרעה, כד אינון סוסון ורתיכין
דפרעה הו אתיין ורדפין אבתריהון דישראל,
דמיתין רעיתי, אשתיקית לך באשתוקא.
דמיתין: כמא דאתמר, (ויקרא י א) וידם אהרן.
(יהושע י ב) שמש בגבעון דום.

וְעַם כָּל דָּא, הָכִי אֶצְטְרִיף, דְּהָא בְּהֵוּא זְמַנָּא
 עַד פְּעֹן, בְּנִין וְאֶכְלוּסִין דְּאַרְעָא, וְכָל
 תִּיקוּנֵין דִּילָךְ, לֹא הוּוּ שְׁלַמִּין כְּדָקָא יָאוּת, וְאַתָּה
 לֹא הוּוּת מְתַעֲטָרָא בְּהוּוּ כְּדָקָא יָאוּת בְּתִיקוּנֵיךָ.
 אֲבָרַי הַשְּׁתָּא נָאוּוּ לְחֵינְךָ בְּתוֹרִים, כְּמָא יֵאֵין
 כָּל תִּיקוּנֵין דִּילָךְ, וְכַמְּהָ שְׁפִירִין אֵינּוּן
 בְּתוֹרִים, דְּכַבֵּר קְבִילוּ אֲוֵרֵייתָא, תּוֹרָה שְׁכַכְתָּב
 וְתוֹרָה שְׁבַעַל פִּה, וְאַתְּעֲטַרְתָּ בְּהוּ. מַה דְּלֹא
 הוּוּת מְקַדְמַת דְּנָא.

וּבְגִין כִּף דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי, וְלֹא בְּעֵינָא
 בְּתוֹשְׁבַחְתִּיךָ, וְאַתְּעֵרוּ דְּרַחֲמֵי דִילָךְ,
 בְּגִין דְּאַתָּה עָרוּם וְעָרִיָה, וְלֹא הוּוּת מְתַקְנָא
 בְּתִיקוּנֵיךָ. וְהַשְּׁתָּא כְּמָא יֵאֵין תִּיקוּנֵין דִּילָךְ,
 וְרַעוּתָא דִּילִי כִּף, וּבְמִילֵי תוֹשְׁבַחְתִּיךָ. צְוֹאֲרֵךְ,
 הָא אֵית לָךְ בֵּי מְקַדְשָׁא בְּאַרְעָא, בְּגוּוּנָא דְּכֻלְהוּ
 צִיּוּרִין עֵילְאִין וְכַמְּהָ צְדִיקִים וְחַסִּידִים עֵאלִין
 בְּגוּיָה.

וְהַשְּׁתָּא דְּאַתָּה מְתַעֲטָרָא בְּתִיקוּנֵיךָ, וּבְשְׁלִימוּ
 דְּלַהוּן, הָא כָּל מְקוּרִין עֵילְאִין, וְכָל
 דְּרַגְיָן וְשִׁיפִין הָא אֵינּוּן לְגַבְיָךְ, לְקַבְּלָא לָךְ,
 וְלֵאֲתַקְנָא לָךְ בְּתִיקוּנֵין עֵילְאִין.

וְעַל דָּא תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשָׂה לָךְ, נַעֲשָׂה וְדָאִי,
 אַעֲשָׂה לֹא כְּתִיב, אֲלֵא נַעֲשָׂה, מְרִישָׁא
 דְּנִקּוּדָה עֵילְאָה, עַד יְסוּדָא תַתְּאָה, נִתְקַן לָךְ,
 וְנַעֲבִיד לָךְ מְסֻטְרָא דְּזָהָב, דְּתַמֵּן אֲתַעֲרוּ
 דְּרַחֲמֵי. עַם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף, מְסֻטְרָא דִּימִינָא.
 לְאַחֲזָאָה, דְּהָא אֲתַעֲרוּ דְּלַעֲלֵא, לֹא אֲתַעֲרוּ וְלֹא
 אֲתַתְּקֵן לְגַבְיָךְ, אֲלֵא כִּד אֲתַתְּקֵנָא
 אִיהוּ בְּקַדְמִיתָא בְּתִיקוּנֵי דְּהָאִי עֲלֵמָא. כִּיּוֹן
 דְּתִיקוּנֵין דְּהָאִי עֲלֵמָא אֲתַתְּקֵנוּ בְּהַ כְּדָקָא יָאוּת,
 כְּדִין תִּיקוּנֵי דְּלַעֲלֵא מְתַתְּקֵנִי בְּהַ, וְיַהֲבִי לָהּ
 תּוֹרֵי זָהָב עַם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. תּוֹרֵי, כְּמָה דְּאַתָּה
 אָמַר (אסתר ב טו) תוֹר אֶסְתֵּר בַּת אַבְיָחִיל.

וְעַם כָּל זֶה כִּף צְרִיף, שְׁהָרִי בְּאוּתוּ
 זְמַן עַד עַתָּה, הַבְּנִים וְהָאוּכְלוּסִים
 שְׁבֹאֲרֵין וְכָל הַתְּקוּנִים שְׁלָךְ לֹא
 הָיוּ שְׁלֵמִים כְּרָאוּי, וְאַתָּה לֹא הָיִית
 מְתַעֲטַרְתָּ בְּהֵם כְּרָאוּי בְּתִיקוּנֵיךָ.
 אֲבָרַי עֲכָשׁוּ נָאוּוּ לְחֵינְךָ בְּתוֹרִים,
 כְּמָה נְאִים כָּל הַתְּקוּנִים שְׁלָךְ,
 וְכַמְּהָ יָפִים הֵם בְּתוֹרִים, שְׁכַבֵּר
 קְבִילוּ תּוֹרָה, תּוֹרָה שְׁכַכְתָּב וְתוֹרָה
 שְׁבַעַל פִּה, וְהַתְּעַטְרָה בְּהֵם מַה
 שְׁלֹא הָיִית מְקַדְמָה לְכֹן.

וּכְשׁוּם כִּף דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי, וְלֹא
 רַעֲיָתִי בְּתוֹשְׁבַחְתִּיךָ וְהַתְּעוֹרְרוּת
 אֲהַבְתִּיךָ, מְשׁוּם שְׁאַתָּה עָרוּם
 וְעָרִיָה, וְלֹא הָיִית מְתַקְנָת
 בְּתִיקוּנֵיךָ. וְכַעַת כְּמָה נְאִים
 הַתְּקוּנִים שְׁלָךְ, וְרַצוּנֵי כִּף,
 וּבְדַבְרֵי תוֹשְׁבַחְתִּיךָ. צְוֹאֲרֵךְ - הָרִי
 יֵשׁ לָךְ בֵּית מְקַדְשָׁא בְּאַרְץ, בְּגוּן
 שְׁל כָּל הַצִּיּוּרִים הַעֲלִיּוֹנִים, וְכַמְּהָ
 צְדִיקִים וְחַסִּידִים נְכֻסִים לְתוֹכוֹ.
 וְעֲכָשׁוּ שְׁאַתָּה מְתַעֲטַרְתָּ בְּתִיקוּנֵיךָ
 וּבְשְׁלֵמוֹת שְׁלָהֶם, הָרִי כָּל
 הַמְּקוּרוֹת הַעֲלִיּוֹנִים וְכָל הַדְּרָגוֹת
 וְהָאֵיבָרִים הָרִי הֵם אֲלֵיךָ, לְקַבְּלָךְ,
 וּלְתַקֵּן אוֹתָךְ בְּתִיקוּנֵיךָ עֵילְוִינִים.

וְעַל זֶה (שיר א) תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשָׂה
 לָךְ. נַעֲשָׂה וְדָאִי. לֹא כְּתוּב אַעֲשָׂה,
 אֲלֵא נַעֲשָׂה, מְרִישָׁא הַנְּקֻדָּה
 הַעֲלִיּוֹנָה עַד הַיְסוּד הַתַּתְּמוֹן נִתְקַן
 אוֹתָךְ, וְנַעֲשָׂה לָךְ מִן הַצַּד שְׁל
 זָהָב, שְׁשֵׁם הַתְּעוֹרְרוּת שְׁל אֲהַבְיָה.
 עַם נְקֻדוֹת הַכֶּסֶף - מַצַּד הַיְמִינִי.
 לְהַרְאוּת, שְׁהָרִי הַהַתְּעוֹרְרוּת שְׁל
 מַעֲלָה אֵין מְתַעֲוֵרְתָּ וְאֵין
 מְתַתְּקֵנָת אֲלֵיךָ, אֲלֵא כְּשֶׁהוּא
 מְתַתְּקֵן כְּרָאוּשׁוֹנָה בְּתִיקוּנֵי הָעוֹלָם
 הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׁנַתְּקֵנוּ בְּהַ תְּקוּנֵי
 הָעוֹלָם הַזֶּה כְּרָאוּי, אֲזִי הַתְּקוּנִים
 שְׁלַמְעֵלָה מְתַתְּקֵנִים בְּהַ, וְנוֹתְנִים
 לָהּ תּוֹרֵי זָהָב עַם נְקֻדוֹת הַכֶּסֶף.
 תּוֹרֵי, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (אסתר ב) תוֹר
 אֶסְתֵּר בַּת אַבְיָחִיל.

וְעַל דָּא, כַּד רַדְפִּין סוּסוֹון דְּרַכְבֵּי פְרַעָה, דְּמִיתִיף, דְּלֵא תִשְׁבַּח וְלֵא תִתְעַר רַחֲמֵי לְגַבְאֵי. בְּגִין דְּתִיקוּנֵין דִּילְךָ לְתַתָּא לֹא הוּיִין. וְהִשְׁתָּא יָאוּת הוּא, דְּהָא נָאוּ לְחִינְךָ בְּתוֹרִים וּגו', וְדַאי תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לְךָ וּגו', וְנִתְתַקַּן לְךָ כְּדָקָא יָאוּת. וְכָל חַד וְחַד כְּפּוּם אֲוִרְחוּי, וּמְלִין הָכִי מִתְקַשְׁרֵן.

לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה וּגו' (שמות יג כא) וְהוּ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן וּגו'. בְּשַׁעֲתָא דְאַפִּיק לִוְן קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא לְיִשְׂרָאֵל מְמַצְרִים, לֹא הוּוּ בְּעָאן לְמִיזַל בְּמַדְבְּרָא בְּאוֹרְחָא נְגִיבו. דְּהוּוּ רְגִילִין בְּמַצְרִים, דְּהוּוּיָא בְּגַנְתָּא דְעֵדָן, כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (בראשית יג ט) כְּגִן ה' כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. דְּהוּוּ אֲזִלִין בְּאַתְרֵי נְגִיבו בְּאוֹרְחָא, בְּחוֹרְבָא בְּלֵא יִישׁוּבָא.

מָה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, שְׂדֵר קְדַמִּיָּהוּ שְׂכִינְתָּא, דְּהוּת אֲזִלַת בְּכָל גְּוֹנֵין דְזַהְרָא, בְּכָל גְּוֹנֵין דְתִיאֻבְתָּא, וְהוּוּ רְהִיטֵי אַבְתְּרָה לְמַחְמֵי בְּתִיאֻבְתָּא. וּבְגִין כֶּף הוּוּ רְהִיטִין אַבְתְּרָה, וְאֲזִלִי, וְלֹא הוּוּ מִתְעַכְבֵּי. וְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא עֵבֵד לִוְן הָכִי, כִּי הִיכִי דְלֵא יִתְעַכֵּב קְדוּשָׁא דְשָׁמָא עַל יַמָּא, דְּאִיָּהוּ (נ"א בְּגִין דְלֵא יִתְעַכֵּב יְקוּרוּ דְשְׁמִיָּה בְּעֵלְמָא אִיָּהוּ) הָוָה בְּעִי לְאַתְנִיקְרָא בְּגוּ כָּל עַמְמֵין דְאַרְעָא.

בְּגוּזָא דְאַלִין אֲזִלִין בְּבַהִילוּ, אוּף הָכִי עֵבֵד פְּרַעָה בְּרִתִּיכוּי וְסוּסוֹון דִּילֵיהָ, בְּגִין לְמַרְדֵּף בְּבַהִילוּ, דְלֵא יִתְעַכְבוּן רְתִיכוּי בְּאוֹרְחָא. מָה עֵבֵד. נָטַל סוּסוֹון נוֹקְבֵי וְסוּסוֹון דְכוּרֵי, וְשׁוּי נוֹקְבֵי לְקַמִּיָּהוּ וְדְכוּרֵי מְאַחֲרָא, דְכוּרֵי הוּוּ רְהִיטֵי בְּתֵר נוֹקְבֵי, וְנוֹקְבֵי הוּוּ רְהִיטֵי מְקַמֵי דְכוּרֵי, וְאַלִין וְאַלִין הוּוּ רְהִיטֵי בְּבַהִילוּ. וְדַא עֵבֵד פְּרַעָה בְּחַכְמָתָא, לְמַרְדֵּף בְּבַהִילוּ אַבְתְּרִיָּהוּ דִישְׂרָאֵל.

וְעַל זֶה, כְּשֶׁרוֹדְפִים הַסּוֹסִים שֶׁל רַכְבֵי פְרַעָה - דְּמִיתִיף, שְׁלֵא תִשְׁבַּח וְלֹא תִתְעַר אֶהְבֶּה אֵלַי, מִשּׁוּם הַתְּקוּנִים שֶׁלְךָ שְׁלֵמֻטָּה אֵינָם. וְכַעַת נֹאֵה הוּא, שֶׁהָרִי נָאוּו לְחִינְךָ בְּתוֹרִים וּגו', וְדַאי תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לְךָ וּגו', וְנִתְתַקַּן אוֹתְךָ כְּרֵאוּי, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרַכּוּ, וְהִדְכְּרִים הִלְלוּ נְקֻשְׁרִים.

לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵי פְרַעָה וּגו' (שיר א). כְּתוּב (שמות יג) וְהוּ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן וּגו'. בְּשַׁעֲתָא שֶׁהוּצִיא אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ רוֹצִים לְלַכֵּת בְּמַדְבַּר בְּדֶרֶךְ יְבֻשָׁה, שֶׁהָיוּ רְגִילִים בְּמִצְרַיִם שֶׁהִיָּתָה כְּמוֹ גֵן עֵדֵן, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר כְּגִן ה' כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּמִקוֹם יְבֻשׁ בְּדֶרֶךְ, בְּחֶרֶב בְּלִי יִשׁוּב.

מָה עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁלַח לְפָנֵיהֶם שְׂכִינָה, שֶׁהִיָּתָה הוֹלְכַת בְּכָל הַגְּוִנִים שֶׁל זֶהר, בְּכָל הַגְּוִנִים שֶׁל תְּשׁוּקָה, וְהָיוּ רְצִים אַחֲרֶיהָ לְרֵאוּת בְּתִשׁוּקָה. וּמִשּׁוּם כֶּף הָיוּ רְצִים אַחֲרֶיהָ, וְהוֹלְכִים, וְלֹא הָיוּ מִתְעַכְבִּים. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֶׂה לָהֶם כֶּף, כֶּף שְׁלֵא יִתְעַכֵּב קְדוּשָׁא דְשָׁמָא עַל הַיָּם, שֶׁהוּא (כְּדִי שְׁלֵא יִתְעַכֵּב כְּבוֹד שְׁמוּ בְּעוֹלָם הוּא) הָיָה רוֹצֵה לְהַתְּכַבֵּד בְּתוֹף כָּל עַמֵי הָאָרֶץ.

כְּמוֹ שְׂאֵלָה הִלְכוּ בְּחַפְזוֹן, אַף כֶּף עֲשֶׂה פְרַעָה בְּמַרְפְּבוֹת וְהַסּוֹסִים שְׁלוּ, כְּדִי לְרַדֵּף בְּחַפְזוֹן, שְׁלֵא יִתְעַכְבוּ מְרַכְבוֹתֵי בְּדֶרֶךְ. מָה עֲשֶׂה? נָטַל סוֹסוֹת נְקֻבוֹת וְסוֹסִים זְכָרִים, וְשֵׁם הַנְּקֻבוֹת לְפָנֵיהֶם וְהַזְּכָרִים מְאַחֲרֵי. הַזְּכָרִים הָיוּ רְצִים אַחֲרֵי הַנְּקֻבוֹת, וְהַנְּקֻבוֹת הָיוּ רְצוּת מִלְּפָנֵי הַזְּכָרִים, וְאַלּוּ וְאַלּוּ הָיוּ רְצִים בְּחַפְזָה, וְזֶה פְרַעָה עֲשֶׂה בְּחַכְמָה, לְרַדֵּף בְּחַפְזוֹן אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל.